

koristeći se brojnom literaturom, tiskom, arhivskim gradivom i svjedočanstvima ostvario svojevrsan kompendij tema i problema, koji prikazuju život u NDH od svakodnevice, kulturnog stvaralaštva, politike, zakonodavstva, ratovanja itd. Unatoč publicističkom pristupu (Košutićevo je štivo namijenjeno u prvom redu širem krugu korisnika), djela su to koja zaslužuju našu pozornost i predstavljaju vrijednu osnovicu za daljnja istraživanja tih tema.

Nakon uspostave Republike Hrvatske vrlo je aktivan u Udruzi ratnih veterana Hrvatske »Hrvatski domobran«. Od 1997. godine bio je suradnik na projektu »Povijest hrvatskog domobranstva (1868.–1945.)« Hrvatskog instituta za povijest u Zagrebu. Jedan je od inicijatora za osnivanje Instituta za vojnu povijest Hrvatske.

Vladimir Geiger

U spomen prof. dr. MARKU ŠUNJIĆU (Rodoč kod Mostara, 15. 2. 1927. – Sarajevo, 31. 3. 1998.)

Nakon duge i teške bolesti umirovljeni profesor srednjovjekovne povijesti na *Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu* dr. Marko Šunjić preminuo je u Sarajevu 31. ožujka 1998. g.

Rođen je 15. veljače 1927. g. u selu Rodoč nadomak Mostara. U gradu na Neretvi stekao je osnovno obrazovanje. Gimnazijsko školovanje je istomu gradu prekinuo zbog izbijanja II. svjetskog rata i okončao ga 1948. g. U vremenu od 1950. do 1954. g. studirao je povijest na *Filozofskom fakultetu* u Sarajevu gdje je 1955. g. i diplomirao. Kako je četvrti semestar studija slušao u Zagrebu, pohađao je i paleografski tečaj koji se održavao pri *Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti*, pa se već tada usmjerio ka istraživanju hrvatskog i bosanskog srednjovjekovlja.

Po okončanju studija Marko Šunjić je u vremenu od 1955. do 1957. g. predavao povijest na mostarskoj gimnaziji, kojoj je ujedno bio i ravnatelj od 1956. do 1957. g. Sa tog ga je mjesta tadašnji voditelj katedre za srednjovjekovnu povijest na *Filozofskom fakultetu* u Sarajevu profesor Anto Babić izabrao za asistenta, uputivši ga na daljnju izobrazbu kod profesora Milka Kosa na *Filozofskoj fakulteti Univerze u Ljubljani*. Nakon toga se tijekom 1967. g. usavršavao i na *Institutu für europäische Geschichte* u Mainzu u SR Njemačkoj.

Osim što je bio asistentom i predavačem na dodiplomskom i postdiplomskom studiju te mentorom i članom komisija za magistarske i doktorske disertacije na *Filozofskom fakultetu* u Sarajevu, Marko Šunjić je u dva navrata na istom fakultetu bio i predsjednikom *Vijeća Odsjeka za istoriju* te, također, u dva navrata, i predsjednikom *Društva istoričara Bosne i Hercegovine*. U vremenu od 1975. do 1977. bio je i dekanom istog fakulteta. Kao redoviti profesor *Filozofskog fakulteta* u Sarajevu umirovljen je 1990. g. nastavivši i dalje izvoditi nastavu na istom fakultetu u čemu ga je prekinula teška bolest i konačno smrt.

Nakon što je 1993. g. u prvom krugu bio biran za redovitog člana *Hrvatskog društva za znanost i umjetnost* u Sarajevu, a uslijed kontinuiranog slabljenja *Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine* u Sarajevu, prvenstveno zbog odvajanjem većine *Akademijinih* članova srpske nacionalnosti ali i stvaranja *Hrvatskog društva za znanost i umjetnost* u Sarajevu, Marko Šunjić je tijekom 1997. g. izabran za člana

Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine nakon nekoliko neuspjelih predratnih kandidatura. U svojstvu *Akademijinog* člana pokušavao je obnoviti djelatnost nekada vrlo uspješnog, osobito za direktorovanja Alojza Benca (1964.–1989. g.), *Centra za balkanološka ispitivanja*.

Marko Šunjić je bio i urednikom »*Godišnjaka*« *Društva istoričara Bosne i Hercegovine* te članom više redakcija: »*Godišnjaka*« *Društva istoričara Bosne i Hercegovine*, »*Priloga*« *Instituta za istoriju* u Sarajevu, »*Hercegovine*« *Godišnjaka za kulturno i historijsko naslijeđe* u Mostaru te brojnih drugih sarajevskih publikacija (*Odjeka*, *Pregleda*, *Biblioteke*, *Kulturnog naslijeđa* i dr.).

Osim nastavničke i znanstvene djelatnosti Marko Šunjić je od ranih šezdesetih do kasnih osamdesetih godina bio i visokorangirani pripadnik *Saveza komunista Bosne i Hercegovine*. Kroz to je vrijeme obavljao i niz vrlo visokih političkih funkcija u SR Bosni i Hercegovini i SFR Jugoslaviji, a za što je u više navrata bivao i odlikovan sa najvišim bosansko-hercegovačkim i jugoslavenskim odlikovanjima. Tako je u vremenu od 1963. do 1967. bio poslanikom u *Skupštini SR Bosne i Hercegovine*. U vremenu od 1969. do 1974. g. bio je potpredsjednikom *Izvršnog vijeća Skupštine SR Bosne i Hercegovine*. Krajem 70-tih i početkom 80-tih obavljao je i visoke savezne diplomatske dužnosti, našavši se kao ambasador SFRJ u Caracasu u Venezueli i na meti dijela tamnošnjeg iseljeničtva. Po isteku ambasadorske službe vratio se na *Filozofski fakultet* u Sarajevu, gdje je utemeljio univerzitetsku katedru »*Simon Bolivar*« kojom su kao predavači prodefilirali brojni latinskoamerički veleposlanici i ministri te predsjednik Meksika J. L. Echeverria.

Marko Šunjić je obavljao i brojne druge partijsko-političke dužnosti, primjerice predsjednika *Skupštinske komisije za visoko školstvo* u Sarajevu, predsjednika *Izvršnog odbora Republičke zajednice za visoko školstvo* u Sarajevu, predsjednika *Savjeta Narodne i univerzitetske biblioteke* u Sarajevu, predsjednika *Savjeta Trećeg programa Radio-Sarajeva*, člana *Savjeta Univerziteta u Sarajevu*, *Savjeta Zemaljskog muzeja* u Sarajevu, člana *Instituta za istoriju* u Sarajevu, člana *Instituta za proučavanje nacionalnih odnosa* u Sarajevu, dnevnika *Oslobođenje* u Sarajevu i brojne druge.

Tijekom najvećeg dijela svoga znanstvenog rada Marko Šunjić se bavio hrvatskim i bosanskim srednjovjekovljem, prvenstveno istražujući arhivsku građu Venecije, Ankone, Zadra, Dubrovnika i dr. Tako je tijekom 1959. i 1960. kao stipendist talijanske vlade istraživao u arhivima i knjižnicama Venecije. Zahvaljujući tim i drugim naporima izradio je i doktorsku disertaciju, koju je pod naslovom *Uspostavljanje i organizacija mletačke vlasti u Dalmaciji u XV. st.* obranio 1964. g. na *Filozofskom fakultetu* u Sarajevu. Tri godine poslije disertaciju mu je objavila sarajevska izdavačka kuća »*Svjetlost*« pod naslovom *Dalmacija u XV. st.* Za ovo djelo se može reći da i danas predstavlja osnovu za izučavanje povijesti Dalmacije tijekom 15. st. i njenog odnosa prema Veneciji. Drugo, isto tako kapitalno djelo, Marko Šunjić je izradio u zenitu svoje znanstvene djelatnosti: *Bosna i Venecija (odnosi u XIV. i XV. st.)*. Iako je nosilac ovog velikog projekta, kao uostalom i brojnih drugih, bila tadašnja *Republička zajednica za nauku Bosne i Hercegovine*, javnosti ga je 1996. g. predstavilo sarajevsko *Hrvatsko kulturno društvo »Napredak*«. Ovo djelo, kao i većina Šunjićevih radova, nastalo je kao rezultat istraživanja arhivske građe Venecije, Zadra, Dubrovnika i dr.

Iako je Šunjić objavio i brojne druge radove, prvenstveno u vidu priloga u časopisima i zbornicima (»*Godišnjak*« *Društva istoričara Bosne i Hercegovine*, »*Glasnik*« *Arhiva Bosne i Hercegovine*, »*Prilozi*« *Instituta za istoriju* u Sarajevu, »*Radovi*« *Filozofskog fakulteta* u Sarajevu, »*Hercegovina*« – Mostar, *Historijski zbornik* – Zagreb, *Quaderni di »Proposte e ricerche*« – Ancona i dr.), monografije *Dalmacija u XV. stoljeću te Bosna i Venecija (odnosi u XIV. i XV. st.)* predstavljaju najbolja njegova djela. Treća mu je knjiga *Hrestomatija izvora za opću istoriju srednjeg vijeka* objavljena u Sarajevu 1980. g. uglavnom bila namjenjena studentima povijesti. Iako je još 1978. g. Marko Šunjić prikupio sedmotomnu zbirku uglavnom objavljenih izvora o povijesti srednjovjekovne

Bosne, nije ju sve do smrti uspio objaviti. Neobjavljen mu je ostao i veliki rad (od preko 800 stranica) pod naslovom *Narodi i države u ranom srednjem vijeku*.

Inače Marko Šunjić je bio i vrlo aktivni sudionik brojnih skupova o srednjovjekovnim temama, primjerice *Studijskih tjedana o problemima povijesti ranog srednjeg vijeka* u Spoletu u Italiji, *Lingua e cultura italiana* Rim 1974., skupova jugoslavenskih povjesničara i dr.

IZABRANA BIBLIOGRAFIJA MARKA ŠUNJIĆA

Monografije:

- Dalmacija u XV. stoljeću, *Svjetlost*, Sarajevo 1967.
- Hrestomatija izvora za opću istoriju srednjeg vijeka, *Svjetlost*, Sarajevo 1980.
- Bosna i Venecija (odnosi u XIV. i XV. st.), *HKD »Napredak«*, Sarajevo 1996.

Znanstvene rasprave:

- Bilješke o državnom arhivu u Veneciji, *Glasnik arhivskih društava Bosne i Hercegovine I*, Sarajevo 1961., 214.–215.
- Jedan novi podatak o gostu Radinu i njegovoj sekti, *Godišnjak Društva istoričara Bosne i Hercegovine XI*, Sarajevo 1961., 265.–268.
- *Prilozi za istoriju bosansko-venecijanskih odnosa 1420–1463.*, *Historijski zbornik XIV*, Zagreb 1961., 119.–145.
- Nekoliko podataka o srednjovjekovnim bosanskim izradevinama od srebra, *Radovi Filozofskog fakulteta u Sarajevu I*, Sarajevo 1963., 345.–348.
- Političke prilike u mletačkoj Dalmaciji XV stoljeća, *Radovi Filozofskog fakulteta u Sarajevu II*, Sarajevo 1964., 281.–308.
- Kada je mletačka posada ušla u hercegovu tvrđavu Visući, *Godišnjak Društva istoričara Bosne i Hercegovine XV*, Sarajevo 1966., 197.–199.
- Pomjeranje mletačkih granica u Dalmaciji sa susjedima tokom XV. stoljeća, *Godišnjak Društva istoričara Bosne i Hercegovine 15*, Sarajevo 1966., 47.–62.
- O migraciji »de partibus Sclavonie« u Markama do polovine XV. stoljeća (Ancona), *Radovi Filozofskog fakulteta VIII*, Sarajevo 1974.–1975., 487.–500.
- Venecija i posljednji bosanski kraljevi (1420–1463), *Hercegovina 4*, Mostar 1984.–1985., 81.–90.
- O vojvodi Vlatku Kosači i njegovoj srebrenini deponovanoj u Zadru *Godišnjak Društva istoričara Bosne i Hercegovine XXXIX*, Sarajevo 1988., 65.–70.
- Slavi nell'Anconitano: il XV. secolo, *Italia felix. Migrazioni slavi e albanesi in Occidente. A cura di Sergio Anselmi*, Ancona 1988.
- Trogirski izvještaji od turskom osvojenju Bosne, *Glasnik arhivâ i društva arhivskih radnika Bosne i Hercegovine XXIX*, Sarajevo 1989., 139.–157.

Ante Škegro